

Popis předmětu

Zkratka předmětu:	KPG/Z1RHV	Strana:	1 / 4
Název předmětu:	Základy reflexe a hodnocení kval. výuky		
Akademický rok:	2021/2022	Tisknuto:	23.05.2024 06:29

Pracoviště / Zkratka	KPG / Z1RHV			Akademický rok	2021/2022
Název	Základy reflexe a hodnocení kval. výuky			Způsob zakončení	Zápočet
Název dlouhý	Základy reflexe a hodnocení kvality výuky (1. stupeň)			Forma zakončení	Kombinovaná
Akreditováno/Kredity	Ano, 2 Kred.			Zápočet před zkouškou	NE
Rozsah hodin	Přednáška 1 [HOD/TYD] Seminář 1 [HOD/TYD]			Počítán do průměru	NE
Obs/max	Statut A	Statut B	Statut C	Min. (B+C) studentů	10
Letní semestr	0 / -	0 / -	0 / -	Opakovaný zápis	NE
Zimní semestr	81 / -	0 / -	0 / -	Vyučovaný semestr	Zimní, Letní
Rozvrh	Ano			Počet dnů praxe	0
Vyučovací jazyk	Ano				
Volně zapisovatelný předmět	Ano				
Hodnotící stupnice	S N				
Počet hodin kontaktní	Ano v případě předchozího hodnocení 4 nebo nic.				
Automat. uzn. záp. před zk.	K				
Periodicita	KPG/ZRHV				
Nahrazovaný předmět	Nejsou definovány				
Vyloučené předměty	Nejsou definovány				
Podmiňující předměty	Nejsou definovány				
Předměty informativně doporučené	Nejsou definovány				
Předměty, které předmět podmiňuje	Nejsou definovány				

Cíle předmětu (anotace):

Prokázat odborné znalosti, odborné dovednosti a obecné způsobilosti k reflexi a hodnocení kvality výuky a rozvinout dovednosti k profesionálně efektivnímu propojování teorie s praxí. Dílčí cíle jsou zaměřeny na rozvoj schopností studentů pro analýzu edukačního procesu, pro vyhodnocení jeho přínosných a slabých stránek a pro využití získaných poznatků ke zlepšování kvality výuky.

Požadavky na studenta

Vypracování semestrálního projektu (seminární práce) založeného na mikroanalýzách výukových situací s cílem rozvíjet dispozice k reflexi edukačního procesu a hodnotit kvalitu učebního prostředí s využitím metodiky 3A.

Zápočet

Úspěšné zvládnutí semestrálního projektu a jeho obhájení v kolokviu, zaměřeného na prokázání znalosti obsahem a rozsahem vázaných na problematiku probíranou v přednáškách.

Obsah

Cílem předmětu je vybavit studenty základními dispozicemi k reflexi a hodnocení kvality výuky a založit jejich dovednosti k profesionálně efektivnímu propojování teorie s praxí. Dílčí cíle jsou zaměřeny na vybudování schopností studentů pro analýzu edukačního procesu, pro vyhodnocení jeho přínosných a slabých stránek a pro využití získaných poznatků ke zlepšování kvality výuky. Pojetí předmětu je založeno na využití Schönova konceptu reflektivního praktika a v metodologické oblasti se opírá zejména o Korthagenovo pojetí reflektivní praxe a metodiku 3A založenou na konceptové analýze učiva.

Obsahové zaměření přednášek:

1. Výuka a principy tzv. obsahového přístupu. Didaktický čtyřúhelník učitel - učivo - žák-tvůrce - žák-partner (konstruktivistický model). Obsah a jeho transformace.
2. Pedagogické dílo a jeho situační struktura, která podmiňuje kvalitu výuky; jádrový obsah, činnost žáka.
3. Jednání učitele ve výuce ve vztahu k reflexi výuky; primární intuice, sekundární intuice. Problém selhávání pedagogického díla.
4. Kvalita výuky vs. formalismus ve výuce: odcizené a utajené poznávání.

5. Učitelovy dispozice k reflektování výuky a jejich rozvíjení; myšlenkový obraz výuky, předběžně a následně strukturovaná reflexe výuky.
6. Metodika 3A při reflexi, evaluaci nebo výzkumu výuky a její kvality: anotace, analýza, alterace. Alterace jako reflektivní východisko profesního rozvoje.
7. Konceptová analýza výukových situací a učebních úloh. Funkce a souvislosti jádrového obsahu a jádrového učiva při konceptové analýze. Žákovský prekoncept obsahu.
8. Úloha aktivní experimentace s obsahem a funkce reflektivního dialogu mezi žáky spojeného se sociokognitivními výzvami ("konflikty") při kognitivní aktivizaci žáků (Klieme et al.) ve výuce.
9. Model hloubkové struktury výuky (MHS). Posuzování kvality výukových situací s oporou v konceptové analýze a v MHS s ohledem na vztah mezi obsahem, žakovskou činností, cílovými požadavky a požadavky na hodnocení ve výuce.

Studijní opory

Garanti a vyučující

- **Garanti:** Doc. PaedDr. Jan Slavík, CSc. (100%)
- **Přednášející:** Doc. PaedDr. Jan Slavík, CSc. (100%), Mgr. Pavla Soukupová, Ph.D. (100%)
- **Vede seminář:** Mgr. Daniela Benešová, Ph.D. (100%), RNDr. Mgr. Zdeňka Chocholoušková, Ph.D. (100%), Mgr. Jindřich Lukavský, Ph.D. (100%), Doc. PaedDr. Jan Slavík, CSc. (100%), Mgr. Pavla Soukupová, Ph.D. (100%), PaedDr. Jana Vejvodová, CSc. (100%), PaedDr. Helena Východská (100%)

Literatura

- **Základní:** Slavík, J., Janík, T., Najvar, P., Knecht, P. *Transdisciplinární didaktika. O učitelském sdílení znalostí a zvyšování kvality výuky napříč obory.* Brno, 2017. ISBN 978-80-210-8568-8.
- **Doporučená:** Korthagen, F. A. J. *Jak spojit praxi s teorií: didaktika realistického vzdělávání učitelů.* Brno, 2011. ISBN 978 -80 -7315 -22.
- **Doporučená:** Janík, Tomáš; Slavík, Jan.; Mužik, Vladislav.; Trna, Josef.; Janko, Tomáš.; Lokajíčková, Veronika; Lukavský, Jindřich.; Minaříková, Eva.; Sliacky, Jiří.; Šalamounová, Zuzana.; Šebestová, Simona; Vondrová, Nad'a.; Zlatníček, Pavel. *Kvalita (ve) vzdělávání: obsahově zaměřený přístup ke zkoumání a zlepšování výuky.* 1. vydání. 2016. ISBN 978-80-210-6349-5.

Časová náročnost

Všechny formy studia

Aktivita	Časová náročnost aktivity [h]
Příprava na souhrnný test [6-30]	25
Kontaktní výuka	26
Celkem:	51

Hodnotící metody

Odborné znalosti - odborné znalosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnotícími metodami:

Test,
Seminární práce,
Průběžné hodnocení,

Odborné dovednosti - odborné dovednosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnotícími metodami:

Demonstrace dovedností (praktická činnost),
Seminární práce,

Předpoklady

Odborné znalosti - pro úspěšné zvládnutí předmětu se předpokládá, že je student před zahájením výuky schopen:

- znát základní pojmy pro popis výuky
- operacionalizovat základní pojmy pro popis výuky
- znát základní pojmy pro hodnocení kvality výuky
- ilustrovat obsah odborné terminologie na vhodných příkladech

Odborné dovednosti - pro úspěšné zvládnutí předmětu se předpokládá, že student před zahájením výuky dokáže:

- demonstrovat didaktickou citlivost pro popis a analýzu výuky (základní arzenál pojmových nástrojů pro analýzu a jeho empiricky přiléhavé uplatnění)
- rozpoznávat a umět hodnotit situace klíčové pro kvalitu výuky (uplatnit základní předpoklady k profesnímu vidění)
- navrhopvat a kriticky hodnotit zlepšující alterace pro hodnocenou výukovou situaci

Obecné způsobilosti - před zahájením studia předmětu je student schopen:

bc. studium: rozpozná problém, objasní jeho podstatu, rozčlení ho na části,

bc. studium: uplatňuje při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti, kromě analytického a kritického myšlení využívá i myšlení tvořivé s použitím představivosti a intuice,

bc. studium: rozumí sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, správně interpretuje přijímaná sdělení a věcně argumentuje; v nejasných nebo sporných komunikačních situacích pomáhá dosáhnout porozumění,

Vyučovací metody**Odborné znalosti - pro dosažení odborných znalostí jsou užívány vyučovací metody:**

Přednáška s demonstrací,

Přednáška s analýzou videozáznamu,

Přednáška s diskusí,

Přednáška s aktivizací studentů,

Řešení problémů,

Výsledky učení**Odborné znalosti - po absolvování předmětu prokazuje student znalosti:**

- Znat požadovanou terminologii, vysvětluovat obsah pojmů logicky v poznávacích souvislostech oboru
- Rozumět souvislostem mezi tvořivou stránkou své pedagogické činnosti a jejím programovým kurikulárním zázemím ve vzdělávacích programech (RVP, ŠVP).
- Uvažovat o vztahu obsahu zrealizované učební úlohy a obsahu z příslušné oblasti RVP; ilustruje tuto vazbu vhodným příkladem a vysvětlí její podstatu.
- Analyzovat svůj přípravný model pedagogického díla; na základě výsledků posouzení doplňuje svůj model o odpovídající interpretační a hodnotící aktivity.

Odborné dovednosti - po absolvování předmětu prokazuje student dovednosti:

- Odbornou terminologii (pojmy, resp. kritéria z oblasti, pedagogiky, didaktiky) používat při analýze, interpretaci, výkladu, při usuzování a hodnocení situací výuky.
- Při analýzách videozáznamů výuky, příp. při pozorování reálné výuky do žádoucí míry zvládat dokumentační záznam.
- Na podkladě analýzy výuky formulovat zobecňující soudy, které obhájí, diskutuje a sám kriticky analyzuje a posuzuje s ohledem na diskusi v kolegiální skupině; využívá reflektivní dialog ve skupině k rozvoji své profesní poznávací a komunikační báze.
- V reflektivním dialogu ve skupině představovat, zdůvodňovat a obhajovat svůj návrh zlepšující alterace a diskutuje jeho případné varianty s ohledem na obecněji platná kritéria.

Obecné způsobilosti - po absolvování předmětu je student schopen:

bc. studium: samostatně a odpovědně se na základě rámcového zadání rozhodují v souvislostech jen částečně známých,

bc. studium: samostatně získávají další odborné znalosti, dovednosti a způsobilosti na základě především praktické zkušenosti a jejího vyhodnocení, ale také samostatným studiem teoretických poznatků oboru,

Předmět je zařazen do studijních programů:

Studijní program	Typ stud.	Forma stud.	Obor	Etapa	V.st.pl.	Rok	Blok	Statut	D.roč.	D.sem.
Učitelství pro 1. stupeň základní školy	Magisterský	Kombinovaná	Učitelství pro 1. stupeň	1	2021	2021	Pedagogická praxe	A	2	ZS

Studijní program	Typ stud.	Forma stud.	Obor	Etapa	V.st.	pl.	Rok	Blok	Statut	D.roč.	D.sem.
Učitelství pro 1. stupeň základní školy	Magisterský	Prezenční	Učitelství pro 1. stupeň základní školy	1	2021	2021		Pedagogická praxe	A	2	ZS
Učitelství pro 1. stupeň základní školy	Magisterský	Prezenční	Učitelství pro 1. stupeň základní školy	1	2020	2021		Pedagogická praxe	A	2	ZS